

Жамол КАМОЛ,
Ўзбекистон халқ шоири

АСР БИЛАН
ХАЙРЛАШУВ

1 Йигирманчи аср, хайр, алвидо,
Кездик йўлларингни,
сўқмоқларингни.
Яшадиг умид ва таҳлика аро,
Чекдик роҳатингни,
кийноқларингни.
Баъзида кун ёруғ, баъзан ой қаро,
Тотдик хўрликларинг,
ардокларингни.
Не-не талотумлар, қуюнлар
кўрдик,
Не-не томошалар, ўйинлар
кўрдик...

2 Йигирманчи аср... Дунё чарх уриб,
Одамзод бошига ёғилди оғат.
Дарё-дарё қонлар оқди пишириб,
Дунёда тинмади қирғин-қабоҳат.
Мустабидлар ўти давронлар
суреб,
Бўйинларга илиб занжир, асорат.
Дўстлар, қандай оғир аср бўлди
бу...,
Не-не балоларга асир бўлди бу...

3 Киёмат элчиси — атомни кўрдик,
Маҳшар ёнгинини билдик синовда,
Оловга сигиник, оловда юрдик,
Нажот фариштасин кўрдик
оловда.
Инсоф, дийнатдан юзни ўғирдик,
Бутун бир дунёни тутдик гаровда.
Хайриятки, бизни Худо асрани,
Этмади дунёдан жудо, асрани...

4 Йигирманчи аср... Мунаввар этди
Тўғарак жаҳонни ақлий мўъжиза.
Инсон кули юксак Миррихга ети,
Инсон қадам қўйди тўлин ой уза.
Бир зум юракларнг губори
кетди,
Хаёллар ёриши нурдай покиза.
Кўрдик, кўравериб кашфиётларни,
Комит ортида коинотларни...

5 Дунёни кашф этиб, дунёни
бўлдик,
Изимизга олдик ёмғирни, корни.
Фалак пештоқига байроқни илдик,
Билдик оламро ҳар неки борни.
Зарралар устига қанча этилдик,
Билдик заррадаги сирру асрорни...
Лекин юракларда илтиҳо яшар:
Қачон ўзлигингни билгайсен,
башар?

6 Халқим бу асрда қул эдинг
сен, кул.
Булултар ортида толе юлдузинг.
Отилди, чопиди кўйиб бўлди кул
Нече бор энг асил ўғлонинг,
кизинг.
Бардош беролмади куриди буткул,
Пешонангга битган битта
денгизинг.
Орол куллигимиз курбони бўлди,
Олам бу шикванинг ҳайрони
бўлди.

7 Йигирманчи аср... Армонлар
 билан
Нече бор туғилдик, неча бор
ўлдик.

Худони рад этиб, кетдик юзтубан,
Миллатни рад этиб, юз қаро
бўлдик.

Хайриятки, бугун озоддир Ватан,
Яна қайта бошдан умидга тўлдик.
Яна тонг нурига қориши дунё,
Кўзимиз ўнгида ёриши дунё...

8 Истиқлол, эй менинг асрий
муродим,
Кўзларим устига қўябер қадам...
Чинордек қоматинг кўрди
авлодим,
Маъюс руҳимизга уфурди кўклам.
Оллоҳдан етиши бўй-ла
имдодим,
Асрим, тутиб бердинг елкангни
сен ҳам,
Сен ҳам саҳоватинг айладинг
зухур,

Мустақиллик учун сенга
ташаккур!..

9 Тонг ёришиб келар, уфқлар
алвон,
Кўзларим тўймайди хуснига
караб.
Ёришиб келмоқда янги бир
жаҳон,
Байроби қўринди, ана, ҳиллараб...
Алвидо, демишиди асрига Байрон,
Мен ҳам, хайр, десам бугун,
не ажаб,
Алвидо, йилларнинг орзу-армони,
Алвидо, умримнинг олтин
довони!..

10 Нега йиглаляман сўзим сўнгигида?
Дунёни тўсади киприқдаги ёш.
Аср нима эмиш олам ўнгида,
Не-не асрларни кўрмади куёш...
Янги аср келур янги орзуда,
Негаким, гўзалдир, навқирондир,
ёш.
Сен эса, эй асрим, курашга
тимсол,
Умид ва истиқлол асри бўлиб
қол!..

11 Асрларнинг сўнгисиз сислиласида
Сўнмас бир ҳайқириқ бонг бўл,
садо бўл.
Одамзоднинг битмас ашуласида
Ўтли бир парда бўл, мунгли
нидо бўл.
Манглайнинг ярқираб тонг
шуъласида,
Кетиб бормоқдасан биздан ризо
бўл.
Мозийнинг қўйнида ўрнинг
бехатар,
Омадинг ёр бўлсин,
Оллоҳу Акбар!..

25/XII — 99 йил

дилсўз
ТУН БҮЙИ
ТЕПАМДА
ТУРГАНДИ
БИР ЖИЗ

ШАМ

Оппок кўйлак кийган
Сарик сочи қиз
На бирон сўз сўраб,
На бир сўз сўйлаб,
Тун бўйи тепамда
Турганди ёлғиз.
Турганди, сукутда
Сочларин ўнаб.

Ухлаб қолиб унинг
Сўзлашин кутиб,
Саҳарлаб уйгонсам
Ёдимга тушиб,
Кетибди қайгадир,
Қайгадир билмам,
Оппок кўйлагани
Ечиб қолдириб.

(Давоми. Боши 1-бетда)

лардан факат май халос этиб юнинг
бузилиши сабабчиси бўлгахаги, ваз-
дага вафосизлик киши табиатининг
паст томонларидан бири эклангни
билиш. Бобур ўзини енгиди, чирадай,
қўниди. Мана бу сатрлар унинг
ички дунёсини тасвирлаб, мустаҳкам
ирида, руҳий тетик инсон бўлганини
яъқол ако ётирган, оддий инсон бо-
шидан кечадиган бундай холат Бобур
тасвирида ёнгил, табийи, жонли ифо-
да топган: «Филовъеъе бўтган иккни
орзу ва иштагида бўтган ўнгидаги
ишига ёнгил, шам субъектив
хижатдан этилгандан сунгина амал-
лашади.

Бу сатрларда Бобурнинг юнгидаги
тамомила фориг бўлгани билан бир-
га, муалиффини май ичинши тарк
иши қанчалик мурракаб ҳарәни-
ганини ўзаси тасвир мавжуд. Қан-
чалик оғир бўлмасин, Бобур ўзини
енгидан. Бу маънавий юксалиш жар-
ҳени. Бобур учун осон кечамган.
«Бобурнома»да унинг ўспирнилини
дэвридаги руҳий тасвирни
хайтидан ўспирнилини орзу ва
иштагида беҳад воят иштагида
бўлди. Аммо ўнгидаги тасвирни
хайтидан ўспирнилини орзу ва
иштагида беҳад воят иштагида
бўлди.

Диккат билан ўтибор берсан, «Бобурнома»нинг бу парчасида

май таркини килгали

паришондурмен,

Билмон килур ишимини-ю

хайрондурмен.

Эл борча пушаймон бўлур

тавба қилур,

Мен тавба қилибмен

пушаймондурмен.

Шоҳнинг иродасизлиги юртингини

бузилиши сабабчиси бўлгахаги, ваз-

дага вафосизлик киши табиатининг
паст томонларидан бири эклангни
билиш. Бобур ўзини енгиди, чирадай,
қўниди. Мана бу сатрлар унинг
ички дунёсини тасвирлаб, мустаҳкам
ирида, руҳий тетик инсон бўлганини
яъқол ако ётирган, оддий инсон бо-
шидан кечадиган бундай холат Бобур
тасвирида ёнгил, табийи, жонли ифо-
да топган: «Филовъеъе бўтган ўнгидаги
ишига ёнгил, шам субъектив
хижатдан этилгандан сунгина амал-
лашади.

Диккат билан ўтибор берсан, «Бобурнома»нинг бу парчасида

май таркини килгали

паришондурмен,

Билмон килур ишимини-ю

хайрондурмен.

Эл борча пушаймон бўлур

тавба қилур,

Мен тавба қилибмен

пушаймондурмен.

Шоҳнинг ўспирнилини орзу ва

иштагида беҳад воят иштагида

бўлди.

Диккат билан ўтибор берсан, «Бобурнома»нинг бу парчасида

май таркини килгали

паришондурмен,

Билмон килур ишимини-ю

хайрондурмен.

Эл борча пушаймон бўлур

тавба қилур,

Мен тавба қилибмен

пушаймондурмен.

Шоҳнинг ўспирнилини орзу ва

иштагида беҳад воят иштагида

бўлди.

Диккат билан ўтибор берсан, «Бобурнома»нинг бу парчасида

май таркини килгали

паришондурмен,

Билмон килур ишимини-ю

хайрондурмен.

Эл борча пушаймон бўлур

тавба қилур,

Мен тавба қилибмен

пушаймондурмен.

Шоҳнинг ўспирнилини орзу ва

иштагида беҳад воят иштагида

бўлди.

Диккат билан ўтибор берсан, «Бобурнома»нинг бу парчасида

май таркини килгали

паришондурмен,

Билмон килур ишимини-ю

хайрондурмен.

Эл борча пушаймон бўлур

тавба қилур,

Мен тавба қилибмен

пушаймондурмен.

Шоҳнинг ўспирнилини орзу ва

иштагида беҳад воят иштагида

бўлди.

Диккат билан ўтибор берсан, «Бобурнома»нинг бу парчасида

май таркини килгали

паришондурмен,

Билмон килур ишимини-ю

хайрондурмен.

Эл борча пушаймон бўлур

тавба қилур,

Мен тавба қилибмен

пушаймондурмен.

Шоҳнинг ўспирнилини орзу ва

иштагида беҳад воят иштагида

бўлди.

Диккат билан ўтибор берсан, «Бобурнома»нинг бу парчасида

май таркини килгали

паришондурмен,

Билмон килур ишимини-ю

хайрондурмен.

Эл борча пушаймон бўлур

тавба қилур,

Мен тавба қилибмен

пушаймондурмен.

Шоҳнинг ўспирнилини орзу ва

иштагида беҳад воят иштагида

бўлди.

Диккат билан ўтибор берсан, «Бобурнома»нинг бу парчасида

май таркини килгали

паришондурмен,

Билмон килур ишимини-ю

